

Coördinatiegroep
Postbus 90405
2509 LK DEN HAAG

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Betreft: aanbieding position papers coördinatiegroep rondetafelgesprek Onderwijs2032 op 13 april

Den Haag, 6 april 2017

Geachte leden van de vaste Kamercommissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Namens de coördinatiegroep (OnderwijSCOöperatie, PO-Raad, VO-raad, AVS, LAKS, Ouders & Onderwijs) bied ik u onze position papers aan voor het rondetafelgesprek op 13 april 2017. Tijdens dit gesprek lichten wij graag het proces van de afgelopen periode en ons voorstel toe voor de curriculumontwikkeling voor het primair en voortgezet onderwijs, waarmee de staatssecretaris van OCW akkoord is gegaan.¹

Naast de specifieke aandachtspunten vanuit elke lidorganisatie van de coördinatiegroep, benadrukken wij als unieke onderwijscoalitie de noodzaak van de curriculumontwikkeling voor het primair en voortgezet onderwijs. We hechten er sterk aan de curriculumontwikkeling voort te zetten met een centrale rol voor leraren en schoolleiders uit primair en voortgezet onderwijs.

Wij zien er naar uit om samen met u vorm te geven aan een curriculum dat leerlingen goed voorbereid op hun toekomst.

Met vriendelijke groet,

Drs. T.M. Douma
Voorzitter coördinatiegroep

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2016–2017, 31 293, nr. 357

- Bijlage 1 Position paper LAKS
- Bijlage 2 Position paper OnderwijSCOöperatie
- Bijlage 3 Position paper VO-raad
- Bijlage 4 Position paper PO-raad
- Bijlage 5 Position paper Ouders & Onderwijs, inclusief bijlage: infographic

Position paper PO-Raad

Het primair onderwijs

Het primair onderwijs¹ is de grootste onderwijssector. Bijna 10 % van de Nederlandse bevolking zit bij ons op school! Het primair onderwijs bestrijkt vanuit vormings- en ontwikkelingsperspectief cruciale jaren in het mensenleven: de kindertijd inhalen kan niet. Dat maakt het van eminent belang kinderen een rijke leeromgeving te bieden waarin het potentieel aan talent van ieder individu optimaal tot zijn recht komt. De samenleving heeft er het grootste belang bij om te investeren in de kwaliteit van leren, ontwikkelen en onderwijs van het (jonge) kind.

Voor het primair onderwijs (PO) zijn daarbij leidende vragen: doen we de goede dingen en doen we ze goed? Wat de goede dingen zijn, is niet alleen te bepalen aan de hand van het te ontluiken potentieel, maar ook met een opvatting over welke samenleving wij de komende generaties gunnen.

Herijken van de onderwijsopdracht

De onderwijsopdracht – zoals neergelegd in de wetten WPO, WVO en WEC, en in de AMvB's inzake kerndoelen en eindtermen – geeft antwoord op de vraag waartoe geven we onderwijs? Wat gunnen wij ieder kind in Nederland aan bagage: in termen van persoonlijke ontwikkeling, maatschappelijke toerusting en kwalificaties voor economische zelfstandigheid.

Wat is er mis met de bestaande Kerndoelen PO? We ervaren 2 problemen:

- Ze zijn niet actueel: leergebieden als digitale geletterdheid en democratisch burgerschap hebben in de samenleving sinds de vorige bijstelling een heel nieuwe lading en urgentie gekregen. En daar komt bij dat vanuit de politiek hoogfrequent nieuwe opdrachten aan het onderwijs (lijken te) worden toebedeeld (incidentenpolitiek);
- Ze zijn te algemeen: ze bieden weinig houvast voor scholen. Educatieve uitgeverijen en toetsontwikkelaars gaan ermee vandoor, leraren komen in een smalle uitvoerdersrol.

Advies Onderwijs2032

Deze problemen vormden aanleiding voor het advies onderwijs2032: een visie op basis waarvan kerndoelen en eindtermen kunnen worden herijkt. Het advies en de opbrengst van hierop volgende de verdiepingsfase verbindt en inspireert alle partners in het funderend onderwijs om gezamenlijk uitwerking te geven aan de actualisering van de onderwijsopdracht, ingegeven door de veranderende samenleving.

Urgentie

De urgentie van herijking van kerndoelen voor het PO zit hem in de veranderende maatschappelijke vraag: vroeg vreemde talen onderwijs (Engels), de ICT-revolutie die digitale geletterdheid veronderstelt, mondiale en demografische ontwikkelingen die

¹ basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs

hernieuwde eisen stellen aan democratisch burgerschap, en wat de WRR aanduidt als de lerende economie, die van werknemers en werkgevers een lerende, nieuwsgierige houding verwacht, en competenties als samenwerkend oplossingen zoeken. En dan hebben we het nog niet over meedenken en -werken aan het antwoord op de grote vragen die samenhangen met een leefbare aarde.

Uit de houdgreep

Het primair onderwijs ziet met lede ogen aan dat al ruim een jaar de voortvarende aanpak vertraagd wordt door het gewicht dat de zorgen van een kleine groep leraren bovenbouw havo/vwo krijgt in het politieke en mediadebat. Natuurlijk worden ook die opvattingen meegewogen. Maar laten we voorkomen dat dit het algemene beeld wegdrukt. Uit de verdiepfase blijkt juist dat veel scholen in het PO en VO allerlei initiatieven ontplooiën om die veranderslag gericht op toekomstgericht onderwijs te maken. Onze oproep: frustreer deze scholen niet langer.

Overladenheid

De grote zorg in het PO betreft de overladenheid. Het adagium bij onderwijs2032 was 'meer over minder'. Het blijkt vervolgens lastig te benoemen wat in het PO minder kan. De ontwikkelfase die wij voorstellen biedt hiertoe kansen:

- Door een scherper onderscheid te maken tussen kern en keuze kunnen teams hun onderwijsaanbod bewuster selecteren uit voorhanden methoden.
- Door een scherp zicht te hebben op wat onvervreemdbaar de taak van de school is, kunnen partnerschappen met ouders en anderen met een taak en verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van kinderen beter worden aangegaan, zodat alle talent kansen krijgen.
- Door rekenschap te geven van de doorlopende ontwikkellijn van voorschool naar school en van het PO naar het VO. Het begint met het bieden van een rijke omgeving en kwaliteitsvolle interactie met baby's en peuters: die eerste klap is een daalder waard. En de doorgaande lijn PO-VO voorkomt dubbelingen en/of gaten.

Onze conclusie is dat de sector PO er veel baat bij heeft nu verder geen tijd verloren te laten gaan bij het herijken van de opdracht die niet langer past.

Aanpak

De snelle weg om kerndoelen en eindtermen te herijken is het verstrekken van een opdracht aan een commissie van wijze mensen.

De coalitie van OC, AVS, Ouders & Onderwijs, Laks, VO-raad en PO-Raad stelt een andere aanpak voor. Een aanpak waar experts bij nodig zijn, maar waarbij de basis wordt gevormd door een intensieve dialoog op de werkvloer, binnen het funderend onderwijs, met leraren, schoolleiders, bestuurders, ouders en leerlingen. En in partnerschap met andere belanghebbenden, van kinderopvang tot lerarenopleidingen, vervolgonderwijs en bedrijfsleven.

Deze werkwijze vergt meer tijd en aandacht. De winst is dat het eigenaarschap van duurzame kwaliteitsontwikkeling bij de school bekrachtigt. Dit bevordert dat de vernieuwde kerndoelen een levende bron voor teams zijn om richting te geven aan het onderwijsaanbod van hun leerlingen. En dit draagt weer bij aan de aantrekkelijkheid van de sector voor jonge mensen om te kiezen voor het leraarsvak.

Hier kiest de unieke coalitie voor. U ook?